Oppgave 2, Morfologi (løsningsforslag)

September 13, 2022

1 Token og typer

Når vi teller token, teller vi hvert enkelt ord uavhengig av om vi har sett ordet eller en annen bøyning av det, tidligere i teksten. Når vi teller typer, teller vi kun unike ord. I ordrekken *"spiser spiste spiser"* har vi altså tre token og to typer.

Hvor mange token er det?

Hvis vi antar en oppdeling ved mellomrom og håndtering av tegnsetting, slik at *ti'a* regens som ett token: **42**

Hvis vi antar en oppdeling ved mellomrom og all tegnsetting, slik at *ti'a* regens som tre token: **44**

Hvis vi kun antar en oppdeling ved mellomrom: **37**

Hvor mange typer er det?

Hvis vi antar en oppdeling ved mellomrom og håndtering av tegnsetting, slik at *ti'a* regens som ett token: **32**

Hvis vi i tillegg ekskluderer tegnsetting: **29**

Hvor mange leksemer er det?

Hvis vi antar en oppdeling ved mellomrom og ekskludering av tegnsetting, men *ti'a* regens som ett token, og *Bamse (egennavn)* og *bamsen (fellesnavn)* regnes som ulike leksemer: **29**

2 Innholdsord + funksjonsord, morfemer

2.1 Kategorisering

Ord	Kategori
jeg	funksjonsord
solen	innholdsord
morgen	innholdsord
fin	innholdsord
om	funksjonsord
nå (verb)	innholdsord
nå (tidsadverb)	funksjonsord
dame	innholdsord
Gunnar	innholdsord
i	funksjonsord

2.2 Forskjell

Innholdsord er ord med en egen betydning og eget innhold, for eksempel substantiv, verb og adjektiv. Innholdsord er en åpen klasse og kan derfor ta inn nye ord; det kan oppstå nye innholdsord etter hvert som språket utvikler seg.

Funksjonsord er ord med lite eget innhold, men som ofte har en grammatisk funksjon, for eksempel preposisjoner, artikler, pronomen og konjunksjoner. Funksjonsord er en lukket klasse som svært sjeldent tar inn nye ord.

2.3 Morfemer

Ett morfem: hus, ball, gå, gul, ape

To morfemer: ape-katt, an-ta, små-syk

Fire morfemer: banan-kake-smule-r, u-opp-nå-e-lig (*-e-* regnes som et bindeledd, ikke et morfem, fordi det ikke har innhold eller funksjon. Det "smykker" heller språket.)

3 Avleding og bøying

Avleding:

- Danner nye leksemer ved hjelp av affikser som tilfører ordet en ny betydning.
- Kan danne leksemer av en annen ordklasse enn det opprinnelige leksemet.
- Eksempler: forelese (verb) → foreleser (substantiv), forelese (verb) → forelesning (substantiv)

Bøying:

- Danner kun nye "varianter", kalt bøyninger, av leksemer, ikke nye leksemer. Verb kan bøyes i tid (være, er, var…). Adjektiv kan bøyes i grad (kald, kaldere, kaldest). Substantiv kan bøyes i tall og bestemthet (stein, steinen, steiner, steinene). På andre språk kan substantiv også bøyes i kasus (f.eks. i formene nominativ, akkusativ, genitiv og dativ).
- Endrer aldri ordklasse.
- Eksempler: forelesning → forelesningen (substantiv bøyd i bestemthet), snakke → snakker (verb bøyd i tid)